

۱۳۴۰

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب دمر مستول : ع . اشرف ادیب

[فهرده کی مطالب رشیدی پروغرامی :

انات رشیدی سی پروغرامی

برنجی سنه : قرآن کریم ، علوم دینی ، حساب ، قرائت ، املا و کتابت بلغارجه ، جغرافیا ، فارسی ، تاریخ اسلام ، عالمه درسلی ، قواعد عثمانیه ، حسن خط ، عربی .

ایکنجی سنه : قرآن کریم ، بلغارجه ، عالمه درسلی ، علوم دینی ، عربی ، جغرافیا ، حساب ، تهعوریا ، قواعد عثمانیه ، فارسی ، تاریخ ، حسن خط ، قرائت ، املا و کتابت .

اوچنجی سنه : قرآن کریم ، حساب ، تهعوریا ، تاریخ عثمانی ، املا و کتابت ، علوم دینی ، عالمه درسلی ، جغرافیا ، عربی ، بلغارجه ، قرائت ، فارسی ، قواعد عثمانیه .

ذکور مکتب رشیدی سی

برنجی سنه : بلغارجه ، قرائت ، جغرافیا ، حساب ، عربی ، فرانسیزجه ، معلومات دینی ، حیوانات ، حفظ الصحه ، تاریخ اسلام ، قرآن کریم ، قواعد ، املا ، علوم دینی .

ایکنجی سنه : حساب ، فارسی ، علوم دینی ، حفظ الصحه ، جغرافیا ، تاریخ ، معلومات مدنی ، قواعد ، املا ، فرانسیزجه ، بلغارجه ، حیوانات ، عربی ، قرآن کریم ، هندسه ، قرائت .

اوچنجی سنه : فرانسیزجه ، بلغارجه ، کتابت ، نباتات ، هندسه ، حساب ، نحو عثمانی ، حکمت ، جغرافیا ، عربی ، معلومات مدنی ، فارسی ، تاریخ عمومی ، علوم دینی ، کیمیا .

دردنجی سنه : عقائد ، وجود بشر ، حکمت ، اصول دفتری ، معلومات مدنی ، جغرافیا ، عربی ، فرانسیزجه ، هندسه ، بلغارجه ، کتابت ، فارسی ، تاریخ ، کیمیا ، حساب ، جبر .

سبیل الرشاد بلغارستانه محاری

آقسه کیلی اصمصری

هندستانه مکتبی :

هندستان مسلمانلری و حرب حاضر

هندستان مسلمانلری عمومیتله محاربة حاضریه قلاً ظهیر اولدقلرنده شبهه یوقدر . دکل یالکزر هندستان مسلمانلری ، بلکه بوتون دنیا مسلمانلری مظاهرتہ شباب ایشلر ، بومستله مهمده علاقه دار اولدقلرینی فعلاً کوستر مشلردر . هرکس کندی محیطی دائره سنده تأثیر و تأثر ایلدیکی محقق اولوب یالکزر محیطلرک اختلافی درجه سنده علاقه لری ده تخالف ایده چکی شبهه یزدر . هندستان مسلمانلری محیط اعتباریلر اوچ طبقه یه تقریق اولنور : طبقه عالیہ ، که اصحاب ثروت و اعتباردر ، بونلرک هر بری دائماً حکومتک ترصد و تهدیداتی آلتنده بولندقلرندن هیچ بر وقت قلینده اولانی افشایدنه منلردی . حکومت هندستان مسلمانلرینی هندو (یعنی مجوسیلر) و بنغاللر درجه سنده بستیون تضیقات آلتنده بولندیره من ، زیرا آلنرده اولدینی کی قومیتلر و خفی جمعیتلرک مسلمانلرده اولدینی بیلور . مع مافیه مسلمانلرک طرابلس غرب مجاهدین کرانه اولان حسیاتی حکومت آکلادی .

ایکنجی طبقه ده اولنلر افکار منوره اصحابدر . بولرده طبقه عالیہ درجه سنده دکلده ینه دائمی ترصد آلتنده بولنورلر .

اوچنجی طبقه ده فقر و غربا و ایشجیلردن هرکدر . بونلرک سیاستله اشتغال طعمیاً حال و وقتلری مساعد دکلدر ، بونلرک قوت یومیه سنی دوشو نمکدن بشقه بر املی ، غم و کدري یوقدر .

رمضان شریفک صوک کونلری ایدی ، تلغرافلر هندستانه اعلان حرب حوادثی کتورنجه اورنالقی بر عجایب اولدی ، عموم مسلمانلر غلیانه کلدی .

غیرت دینیہ وحیت اسلامیه لرندن ، کوستردکلری معاونت و مظاهرتلرندن بحث ایتکه لزوم کورمه منم ، دولت علیه و خلیفه معظمه لرینه اولان فرط محبتلرینی دخی بیاه حاجت یوقدر .

هیچ شبهه یوقدر که مغربدن مشرقه قدر بوتون مسلمانلر عینی حسن ایله متحسدرلر . حرب دوام ایتدکجه ینه عینی حسیات اوزره دوام ایده چکلردر . فقط غریبدر که بوراده اولان مسلمانلر اورپادولترینک ایتالیا یه اولان مظاهراتی کوردکجه ، روسیه نک دولت عثمانیه عاپینده بسلامتکده اولدینی عداوتی و بالقان حکومتلرینک حرکات بدینانه لرینی غرتہ ستونلرنده اوقودکجه بو حالی مطلقاً صلیک هلاله هجومی صورتنده تاقی ایدرلر .

امین اولوکز که هیچ مبالغه دکلدر : انکیزلرک تحت ترصدنده بولنلر طبقه عالیہ اصحابی تجاران معتبران کندی ایش کوجلرینی اونوتدیلر ، مغازه لرنده بورسندن ، تجارتدن بحث ایده چکلری برده هرکسک مغازه سی عادتاً بر محفل سیاست اولدی . هر برده محاربه حوادثی ، مجاهدینک حماسی ، اورپادولترینک خلافت عثمانیه یه اولان عداوتی و احوال ساثره ایله آقشایی بولیورلر . ایشچی فقر و عمللرله کلنجه بونزده کندی درجه لرنده مراق ایتکه باشلادیلر . هر برده غرتہ اوقویانلرک یانلرینه صوقولررق حوادث ارامقده درلر . خلاصه هر اقشام محاربه یه دائر قلبه اطمینان وبره چک بر خبر المدیجه کسه اوینه کیده میور . بوراده مصور غرتہ لرندن بری بر زمانلر حضرت سلطان محمد رشاد خان حضرتلرینک رسم مبارکلی ایله رجال دوات علیه دن بعض ذواتک اسملرینی نشر ایتش ، فقط صانیله ماش قالمش ، اعلان حرب خبری شایع اولونجه غرتہ ایکی مثلی فیاته جیقیدی . هرکس الدینی رسملری خانه سنده ، یا خود مغازه سنده اک محترم موقعه تعلیق ایتدیلر . صوک و قتلر غرتہ یی ارایوبده بوله میانلره عثمانی اره سی دیه آی ییلدیز رسمی صاتیلیدی .

برکون ییلدیکم تجارتدن بری بکا کلش دیور که : یا هو ، نه یاللم ؟ اوده جوجقلر انور ، نشئت ، فتحی بکلرک رسملرینی استیورلر ، اقشام اوده کیده میورم . جوجقلر « بورسملری کتورمنسره ک اوده کله » دیورلر ، رجا ایدرم نه یاپارسه ک یاب شونلرک رسملرینی کتور ، اگر بوراده بو آدملرک رسملرینی بوله منسره محاربه میدانسه قدر کیده چکم .

— تجارتک سوزلری صوک درجه بکا تأثیر ایتدی : مصرده ییلدیکم برذاته تلغراف چکلرک موسی الیه ک رسملرینی ایستهدم .

بوکی دهانه لر واز ، خلاصه الخلاصه طرابلس غرب محاربه سی مسلمانلرک عمومته علی السویه تأثیر ایتدی ، بوتون مسلمانلرک کوزلری قولاقلری دارالخلافه الاسلامیه یه و محاربه میدانسه معطوف قالدی . اشته هندستان مسلمانلری احوالندن برخلاصه .

عبدالعزیز نوائطی

شیون

عثمانی — ایتالیان محاربه سی :

بیرورده برخطاب . — عموم مجاهدین اسلامیه نامنه جبل مبعوثی مجاهد محترم سلیمان بارونی افندی حضرتلری طرفندن ۵ اغستوس ۱۹۱۲ تاریخله دهیاتدن مطبوعات عثمانیه یه چکیلن تلغرافدر :

« بظرا بلسده دشمنله اوغراشمقده ایکن حکومتکده اختلافات داخلیه ایله اوغراشملرینه پک چوق اسف ایتدک . دشمن جهتنده وقوعی امیدوتنی بو حرکتی وطن عثمانی ایچنده کوسترلرک سلامت وطنی نه درجه تهدید ایلد . کلرندن ، دشمن غداریمزه نه قدر جسارت و بردکارندن غافل اولسلر کرکدر . فقط شو آفت دوام ایتدملی و بو کیمسه لر سریعاً متنبه و نادم اولمیدرلر . زیرا

عاصرا بکه متعدد تلغرافلر جکیلمشدر . عثمانلی رجالی بربریلره اوغراشمقدن دشمن تجاوزینی دفعه عجباً وقت بوله یله جکلمی ؟ ..

دولت علیه نك پروتستوسی . — جتینه ، ه . آغستوس : ترکیه نك جتینه سفیری دون حدود حادثاتی شفاهاً پروتستو ایتیش و بکون قره طاغ قایینه سنه یکریمی دوت ساعت طرفنده حکومت سنییه رضیه ویرلمی طلبی . متضمن برنوطه ویرمیشدر . سفیر بوطلی اسعاف ایدلدیکی تقدیرده مناسبات دیپلوماتیکیه بی قطع ایدره نك استانبوله عودت ایدرجکینی بیان ایلهمشدر .

دولت علیه - روسیه :

حدودده مصادمه . — روسکی اسلوه غرنه سنده او فوندیغه کوره : ایران حدودنده یوز باشی (نیکتین) تحت قومانداسنده کی روس عسکر یله عثمانلی عساکری میاننده شدئی برمصادمه اولمش ، عثمانلور بیوک ضایعانه دوچار اولدقلری موقعندن وارد اولان رسمی تلغرافدن اکلشلمش . نیکتین کمال موفقیت ایله موقعی محافظه ایتدیکی ده علاوه اولنیور .

ایران :

ایرانده روسلر . — قره دکن قزاقلرینه منسوب برقاچ مفرزه باکو آلایلدن تشکیل اولونان ایران حدود محافظلرینی تقویه ایتک اوزه تفلیسدن حرکت ایتدیکی پترسبورغ تلغراف آژانسنه بیلدریلشدر .

شاه سابقک عودتی ایچوره . — شایان اعتمادنا بعدن ترشح ایدن روایانه نظراً شاه سابقک ایران عودتی ایچون انکاتره ایله روسیه آره سنده مذاکرات خفیه جریان ایتدیکی ، بوکامقابل انکاتره نك جنوبی ایرانده برطاقم تعویضات الله ایتیشی محتمل اولدینی طهراندن قولونیا غرنه سنه بیلدریلشدر . بوخبرک طوغرو اولسی محتمل در . زیر اکندیلمی کلوب اوغراشمقدن ، برچوق تلفاته دوچار اولمقدن ایسه داخلی فتنه لر چیقارهرق بدلا مسلمانلری بربرینه قیردیردقدن ، زبون وی تاب دوشوردکن صوکر اکلوب بلا مزاحم اسقیلا ایتک اروپا پولتیقه سنك اس اساسیدر . نه چاره که آکلایان یوق !

روسیه :

تاشکندده روس عسکری ایتیمولی — روسلرک نیم رسمی غرنه سی اولان « نومه وره میا » یازیور :

« زانخ آریق » نه ری اوزرنده بولان غایت بیوک ترویسکی - اوردو کاهی قرینده « نیازک » قیشلاغنده برطاقم هویتلری مجهول کیمسه لر طرفندن آچیلمش « میخانه » یه (صالدا) نفرلر و بعض ضابطان دوام ایتیشلر . اوراده قاراغول وظیفه سنده بولان سواری پیدشدار آلای ضابطلری تشویقانه قاپیلهرق نهایت اطاعتنزلک باش کوسترمه یه باشلامش ، بالاخره تموزک برنجی کیجه سی افراد سلاحه صاریله رق ، ضابطانک چادرلرینی قورشونه طوتمایه باشلادیلر . طوپچی و پیاده عسکری سوق اولنهرق وقعه نك اطرافه سرایت ایتهمسنه ، تأمین اسایشه غیرت اولندیسده هریکی طرفدن برچوق تلفات اولدی ، انجی ایرتشی کونی اخلاک اوکی آله بیلدی . اختلالجیلردن دورت یوز کشی توقیف اولوندی ، برچوغی ده دخالت ایتدی . »

تضییقات . — روسیه ده صوکر زمانه قدر مسلمانلرک مکتب و مدرسه لری تمامیه کندی اداره لرنده اولوب حکومت قطعاً مداخله ایتزدی . شیمدی روسیه حکومتی مسلمانلرک مکاتب و مدارس دینه لرینی تقیش ایچون عناصر غیر مسلمه دن مفتش تعینه قرار ویردیکی قرینده منتشر مرجان غرنه سنده کورولمشدر . مفتش اوله جق آدملرک مسیونر جمعیتنه منسوب اومه سی محقق هد اولنور .

پیزاسیلر منازعات داخله ایله کوزلری قرارمش ایکن فاتح اردوسنك استانبول سورلری اطرافنده آت قوشدیردیغی کورمه مشلردر . یکچیرلرک مکرر عصارلرندن وطن عثمانیک نصل پارچه لندیغی اصلاً اونویله جق فلا کتلردن دکادر . بو کونلرده دشمن مطبوعاتنك اوراده کی عسکرو هالینک عصیانندن طولای اعلان شادمانی ایلدیکنی کوره نك آغلادق . غافل وطنداشله دشمنه ظفر قازاندیردیکن . مملکتتمز میراشه کوز دیکنلره امیدلور ویردیکن . بونلرله می افتخار ایدرجکسکن ؟ بشون طرابلس محاربتنک قلیندن قوپوب سزه اصل اولان بو صدای انتباهی ایشیده جک قدر عقلکیزی محافظه ایتیش ایسه کز نه موطلو وطنه ... »

سلیمانه بارونی

سبیل الرشاد . — الله امرلرینه قولاق آصمابان برخلق قول سوزیلله می منتصیح اوله جق ؟ محترم مجاهدلر ، اوقوم چولالرنده بزه استناداً حرب ایدیورسه کز نتیجه ده کیدی حیات ، بقا و استراحتیمز ایچون ، هر زمانکی کبی ، قولاغکزدن طوتوب سزی دشمنه تسلیمه مجبور قاله جغمیزی بیلکز . یوق ، صرف مسلمانانی محافظه ایچون الله یولنده جهاد ایدیورسه کز الله سزکله برابر اولدینی ایچون خطابکزی اوکا توجه ایدیکز که بیورده کتمسون .

انور بک مصداق قبول ایتیمور . — برلیندن اشعار اولوندیغه کوره « غازه دوووس » انور بکه بر تلغراف چکدرک « شخصی وعسکری نقطه نظرندن نصل اولدیغی ، صلح احتمالی موجود اولوب اولدیغی » مورمش ؛ ۲۹ تموزده انور بک ده شوجوایی ویرمیشدر : « شخصی وعسکری نقطه نظرندن بک اییز . صلحک بزجه اهمیتی یوقدر . »

مجاج کرام — جده ده کی قارئین محترمه مزدن برذات طرفندن بیلدریلکینه کوره ، ایلک قافله دن صوکر مایس ابتداسندن ۹ تموز سنه ۱۳۲۸ تاریخنه دکن جده یه مواصلت بوران مجاج کرامک مقداری وموردی بروج آتیدر : ایکی پوسته ده سوا کندن : (۵۰۰ سودانی) ، اوچ پوسته ده بومبایدن (۴۴۲ هندی) ، مختلف پوسته لره مصر دن : (۴۰۰ مصری) ، مختلف محللردن : (۳۰۰ عثمانلی وسائر) ، طقوز پوسته ده سنغاپور - بتاویادن : (۶۰۲۵ جاره لی) .

قره هارمه برمبا . — تموزک اون طقوزنجی کونی اذانی ساعت اوچده قوصوه ولایتی داخلنده قوچانه قصبه سی چارشوسنده یکدیگرندن بشر دقیقه فاصله ایله ایکی بومبا اشتعال ایش ، فرق بش کشی تلف واکثریسی خفیف اولقی اوزره یوز سکسان کشی مجروح اولمشدر . حادثه اثناسنده اهالی اسلامی دن بری بر باغار طرفندن تفنگکله قتل ایدلش و قاتل در دست ایدلشدر .

عثمانلی - قره طاغ :

قره طاغک صدرری تجارزی . — تموزک یکریمی برنجی کونی التی بیک قدر قره طاغلی یله مالیسور ساچه وموقوچ طرفلرنده هجوم ایله قره غوللاری تحریب ایتیشلردر . بزم طرفردن راغوه مستحفظلرینه سلاح توزیع ایدیلش و درحال قوای احتیاطیه کوندرلشدر . بونک اوزرینه موقوچ استرداد اولنش ایسه ده قره طاغلیلر طوب استعمالیه بتکرار اشغال ایتیشلردر . مأمورین ایله برچوق اهالی شاهو بکه چکیلمشلردر . دشمن بو یوک قوتله ایلروله دیکندن سنیچه قصبه سی بیوک تهله کده قالدیغه ، صبیان ونسوان شدتی هیجانه بولوندیغه ، برعتله امداد کوندرلسته داتر سنیچه مبعوثی

هندستان :

هندستانده خوشودسزلق . — پسه اخبار (لاهور) غره سېنك روايتنه كوره : عموم هندستان اهالي سي غايت صيغندي ايجنده در . هر طرفه حكومتك مظلومان شكابت اوليوز . بر طرفه دن آجلق ، ديكر طرفدن اراضي وركولر سېنه سېنه تر ايدايتمكده اولسي بوتون هندستان اهليسي روحسز برجسد حالته كتور مشدر . نوحال دوام ايدرسه ملت كندي حياتي ايجون چاره آرامق خصوصنده لازم كلن اسبابه تشبث ايدجكدر .

ايتاليا :

سرب عليه نرمة نمايسه . — بره جياندن يازيليوز : « بوراده حرب ايلينده غايت بيوك بره متينغ عقد اولمشدر . نمايشجيلر ۶۰۰۰ دن زياده ايدى . خطبا حكومتك سياستى شدتله تنقيد ايتمشدر . نمايشجيلر طرفندن حكومت متعدد دفعه لر تحقير ايدلشدر . »

دشمنه ياقيشان نفاق وشقاق مع التأسف عثمانيلر آره سنده ظهور ايدى .

دوات عليه بلغارستان :

بلغار حكومتك تشبتي . — قوچانده اشتغال ايدن بوما مناسبيله بلغارلر حقنده روا كورولن معاملات جبريه دن بلغار حكومتى حكومت عثمانيه نك نظر دفتى جلب و بوكى معاملات بر نهايت ويريله رك جدى بر تحقيقات اجراسيله بومعاملاته جرأت ايدنلر كنجه نيه نى طلب ايجون استانبون سفيرينه اواصر لازمه اعطا ايله ديكي صوفيه دن بيلديريوز .

سلاح باشنه ! . — مسترلر مجامعي طونه فرقه سنك بروجيزير افراد احتياطيه ورديفه سنى دعوت ايتكده قرار و بر مشدر : ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹ و ۳۰ نجى صنف افرادى تحت سلاحه دعوت ايدلشدر . عيني فرقه نك ۶ صنف استحكام عسكريله ۱۰ صنف طوپچى عسكرى دخی تحت سلاحه دعوت ايديله جكدر . « بالقان »

تنقيذ و تنقيض

مدنيت اسلاميه تاريخنك خطالري

مابعد

برده عبد الملك ايا وليد حجاجك شناعتلرينه قارشى روى رضا كوسترمشلسه ، معلومدر كه امويلرك بوايكيسندن بشقه سى حجاجه قيزارلردى . حتى هشام « عجباً حجاج جهنمده يرله شه بيلديمى ، يوقسه حالا اينورمى ؟ » ديمشدر . كذلك هشام خاللك بر مسلمان قاري سنى تحقير ايتديكنى ايتشيدنجه ، در حال امارتدن عزل ايدرك حبسه آتمشدر . نته كيم وقعه ابن خلكانده مذكوردر .

الحاصل اكر مؤلف امويلردن يالكلز بر يا خود ايكي ادمه آتوب طومش اوله يدى كنديسنه حق ويردك . لكن او ، معتادى اولان ديسيه طريقته صابهرق ، فردى جاعت ؛ برى ايكنز ؛ نادري علم ؛ شاذى مضرب صورتنده كوسترمشدر .

امويلرك مظلومي

بختصرك ظلملرينى ايتشيدك ؛ جنكيز خانك شناعتلرينه يقين حاصل ايتدك ؛ تاتارك جنايتلرينه مطلع اولدق ؛ لكن اللهه يمن ايدرم كه . اكر مؤلفك سوزلري طوغرى ايسه . ب نلرك هيچ برى امويلردن دها ظالم ، امويلردن دها خونخوار ، امويلردن دها غدار دكلش !

مؤلف ديوزر كه : « معاويه بسرين ارطاقى عسكركله برابر كوندردى . بوندن بشقه على شيعه سندن كيمي بولورلرسه اولديرمه لرني ، حتى قادينلري ده ، چوجقارى ده بر اقاملرينى امر ايتدى . جلد ۸۲ صفحه ۸۲ » ايشك حقيقتى آ كلاتمازدن اول بر مقدمه سرد ايتك لازمكليوز : مؤلف عباسيلرى مدح ايدىوز ، اونلرك حر كاتى عدالته اساس ، رفق وملايمته دليل اتخا ايلورده ديوزر كه : « عباسيلرك سايه دولتمده مملكتلرك معمور اولسي شايان استغراب دكلدر . زيرا عدالت امن وآسايسى تأمين ايدر . انسانلر جانلردن ، حقوقلردن امين اولدقلى . صورتده ايشه صاريله جقلى ايجون طبيعى ممالك معمور اولور ؛ اهالى رفاهيت قزائير ؛ ويركونك مقدارى چوغالور . جلد ۸۱ صفحه ۸۱ »

ايمدى ، امويلرى بوتون حر كتلرنده عباسيلره تماميله مساوى بولورسه ق طبيعيدر كه عباسيلرك براقيلوب ده يالكلز امويلرك ذم اولتمسنى فاحش برحقسزلق ، بويوك بر طرفكيرلك عدايده رز . صوكره بر مسئله دهاوار :

معلومدر كه مورخلرك كافه سى عباسيلر زماننده ايدى . صوكره ، عباسيلرك دور دولتمده هيچ كيمسه چيقوبده امويلرك محاسنى سويليه مزدى . قضاوا بويله بر جرأتده بولنانلر تعذيباتك انواعنه هدف اولوردى كه تاريخدن بزم ايجون بوكادائر بر جوق مثاللر كوسترمك قابلدن . واقعا كمال افتخار ايله شونى سويليه بيلورز كه مسلمان مؤلفلرى وقايى اولدينى كى روايت ايتك ، حتى بى پروا سويلك خصوصنده برنجيلكى قزائمشلردن ؛ حقيقتى بيان ايتمكدن نه پادشاهلرك قدرتى ، نه ده ظالملرك مهايتى كنديلرينى منع ايتمه مشدر . انجق قصدا يلان سويلكله ، حتى سويله مه مك آره سنده فرق واردر . اونك ايجون دور عباسيده كى مؤلفلر امويلر حقنده افتراده بولنمديلر ؛ لكن رجوق محاسنلرينى سكوت ايله كچمكه مجبور اولديلر ، ديرسه ك بوسوزلر من جرح اولنه ماز ، اعتقادنده بوانيورز .

عباسيلره كلنجه ، بونلر زمانلرنده هم مملكتك صاحبي ، هم خللك مالك مطلق اولدقلى ايجون توجهلرى حيات ، غضبلرى هر كس ايجون ممت ايدى . اوفاجق خطالرينى مؤاخذه اولوم تهلكه لرني كوزمه الدير مقسزين قابل اوله مزدى . (مابعدى وار)